

26 June 2026 (Online Conference)

ETHICAL LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATORS IN WANGBURAPHA SCHOOL NETWORK UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE SAKAEO

Nalinporn CHAITHAN¹ and Nuntiya NOICHUN¹

1 Department of Educational Administration, Graduate School, Suan Sunandha Rajabhat University, Thailand; s67561802049@ssru.ac.th (N.C.) (Corresponding Author); nuntiya.no@ssru.ac.th (N.N.)

ARTICLE HISTORY

Received: 18 June 2026**Revised:** 22 June 2026**Published:** 26 June 2026

ABSTRACT

This research aimed to 1) study the ethical leadership of school administrators in the Wangburapha School Network under the Secondary Educational Service Area Office Sakaeo; and 2) compare teachers' opinions toward the ethical leadership of school administrators, classified by gender, highest educational level, and work experience in schools. The sample consisted of 202 teachers in the Wangburapha School Network during the 2025 academic year. The research instrument was a five-point rating scale questionnaire consisting of 30 items, with an overall reliability coefficient of 0.922. The data were analyzed using percentage, mean, standard deviation, independent-samples t-test, one-way analysis of variance, and Scheffé's method for pairwise comparisons. The research findings revealed that: 1) the ethical leadership of school administrators, as perceived by teachers, was overall at a high level, and all aspects were at a high level. Responsibility and honesty obtained the highest and very close mean scores, followed by trust, respect, and fairness, respectively; 2) teachers of different genders did not differ in their opinions toward the ethical leadership of school administrators; 3) teachers with different highest educational levels had statistically significant differences in their opinions toward the ethical leadership of school administrators at the .05 level, both overall and in each aspect. The differences mainly occurred between the bachelor's degree group and the master's degree group; and 4) teachers with different work experience in schools did not differ in their opinions toward the ethical leadership of school administrators.

Keywords: Ethical Leadership, School Administrators, Wangburapha School Network

CITATION INFORMATION: Chaithan, N., & Noichun, N. (2026). Ethical Leadership of School Administrators in Wangburapha School Network Under the Secondary Educational Service Area Office Sakaeo. *Procedia of Multidisciplinary Research*, 4(6), 29.

ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขตวังบูรพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระแก้ว

นลินพร ชัยทาน¹ และนันทยา น้อยจันทร์¹

1 สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา; s67561802049@ssru.ac.th (นลินพร)
(ผู้ประพันธ์บรรณกิจ); nuntiya.no@ssru.ac.th (นันทยา)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขตวังบูรพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระแก้ว และ 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษาสูงสุด และประสบการณ์การปฏิบัติงานในสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูผู้สอนในสหวิทยาเขตวังบูรพา ปีการศึกษา 2568 จำนวน 202 คน เครื่องมือวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 30 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.922 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือด้านความรับผิดชอบ รองลงมาคือด้านความซื่อสัตย์ ด้านความไว้วางใจ ด้านความเคารพ และด้านความยุติธรรม ตามลำดับ 2) ครูผู้สอนที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน 3) ครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษาสูงสุดต่างกันมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน โดยความแตกต่างส่วนใหญ่ปรากฏระหว่างกลุ่มปริญญาตรีกับกลุ่มปริญญาโท และ 4) ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานในสถานศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม, ผู้บริหารสถานศึกษา, สหวิทยาเขตวังบูรพา

ข้อมูลการอ้างอิง: นลินพร ชัยทาน และ นันทยา น้อยจันทร์. (2569). ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขตวังบูรพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระแก้ว. *Procedia of Multidisciplinary Research*, 4(6), 29.

บทนำ

การบริหารสถานศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม ทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ความปลอดภัย ความเป็นอยู่ที่ดีในโรงเรียน และความร่วมมือของครู ผู้ปกครอง และชุมชน อย่างไรก็ตาม การบริหารสถานศึกษาในปัจจุบันมิได้อาศัยเพียงความสามารถเชิงเทคนิคของผู้บริหาร เช่น การวางแผน การบริหารทรัพยากร หรือการบริหารจัดการงานตามภารกิจเท่านั้น หากยังต้องยึดหลักธรรมาภิบาล ความโปร่งใส ความเป็นธรรม และความรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยเฉพาะผู้เรียนซึ่งเป็นศูนย์กลางของการจัดการศึกษา (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542, มาตรา 6) เนื่องจากการตัดสินใจเชิงบริหารของผู้บริหารย่อมสะท้อนคุณค่าและมาตรฐานจริยธรรมขององค์กร ตลอดจนส่งผลต่อความเชื่อมั่นของบุคลากรและสังคมต่อสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำองค์กรการศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญทั้งด้านการกำหนดทิศทาง วัฒนธรรม และบรรยากาศการทำงานภายในโรงเรียน รวมถึงการใช้ดุลยพินิจในการจัดสรรทรัพยากร มอบหมายงาน พิจารณาความดีความชอบ และแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง การปฏิบัติของผู้บริหารจึงสะท้อนภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม ซึ่งประกอบด้วย ความยุติธรรม ความซื่อสัตย์ ความเคารพ ความไว้วางใจ และความรับผิดชอบต่อผู้เรียน หากผู้บริหารแสดงออกถึงการยึดมั่นในจริยธรรม ย่อมช่วยสร้างความเชื่อถือ แรงจูงใจในการทำงาน ความร่วมมือภายในองค์กร และวัฒนธรรมการบริหารที่โปร่งใสและเป็นธรรม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระแก้วให้ความสำคัญกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม และธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ หรือ ITA ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 พบว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระแก้วมีคะแนนรวม 97.38 คะแนน อยู่ในระดับ AA อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณารายตัวชี้วัด พบว่าตัวชี้วัดด้านการป้องกันการทุจริตได้ 80 คะแนน อยู่ในระดับ B และไม่ผ่านเกณฑ์ตามที่กำหนดไว้ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระแก้ว, 2567) ประเด็นดังกล่าวสะท้อนว่า แม้หน่วยงานต้นสังกัดมีผลการดำเนินงานด้านคุณธรรมและความโปร่งใสในภาพรวมอยู่ในระดับสูง แต่ยังมีมิติด้านการป้องกันการทุจริตและการเสริมสร้างระบบจริยธรรมที่ควรได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการถ่ายทอดหลักธรรมาภิบาลจากระดับเขตพื้นที่การศึกษาไปสู่การบริหารสถานศึกษาในระดับปฏิบัติ อย่างไรก็ตาม ผลการประเมิน ITA เป็นข้อมูลระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จึงยังไม่สามารถอธิบายได้โดยตรงว่า ผู้บริหารสถานศึกษาแต่ละแห่งมีพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมอยู่ในระดับใด หรือครูผู้สอนรับรู้พฤติกรรมด้านความยุติธรรม ความซื่อสัตย์ ความเคารพ ความไว้วางใจ และความรับผิดชอบต่อผู้บริหารอย่างไรในสถานการณ์การทำงานจริง ช่องว่างดังกล่าวมีความสำคัญเนื่องจากการบริหารสถานศึกษาเกี่ยวข้องกับการใช้ดุลยพินิจในประเด็นที่มีมิติทางจริยธรรมโดยตรง เช่น การมอบหมายงาน การจัดสรรทรัพยากร การพิจารณาความดีความชอบ การแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง และการสร้างความไว้วางใจภายในองค์กร สหวิทยาเขตวังบูรพาภิบาลมีลักษณะเฉพาะในฐานะเครือข่ายสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาที่ประกอบด้วยโรงเรียน 7 แห่ง ซึ่งมีความแตกต่างด้านขนาดโรงเรียน จำนวนครู ทรัพยากร ภาระงาน และบริบทชุมชน การบริหารในพื้นที่ดังกล่าวจึงต้องอาศัยภาวะผู้นำที่สามารถสร้างความเป็นธรรม โปร่งใส และความไว้วางใจระหว่างผู้บริหารกับครูผู้สอน ภายใต้เงื่อนไขของสถานศึกษาที่หลากหลาย ดังนั้น การศึกษาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมในบริบทของสหวิทยาเขตวังบูรพาจึงมีใช้เพียงการศึกษาตามรอบปกติ แต่เป็นการเติมเต็มช่องว่างของข้อมูลเชิงประจักษ์ในระดับพื้นที่ว่า ครูผู้สอนรับรู้พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาอย่างไร และปัจจัยพื้นฐานของครู ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษาสูงสุด และประสบการณ์การปฏิบัติงานในสถานศึกษา มีผลต่อความแตกต่างของการรับรู้ดังกล่าวหรือไม่ จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตวังบูรพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระแก้ว โดยศึกษาจากความคิดเห็นของครูผู้สอนซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติงานใกล้ชิดกับผู้บริหารและสามารถสะท้อนพฤติกรรมการบริหารที่เกิดขึ้นจริงในสถานศึกษา ผลการวิจัยสามารถใช้เป็นข้อมูลเชิงประจักษ์สำหรับการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้บริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลอย่างโปร่งใส เป็นธรรม ตรวจสอบได้ และเสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กรเชิงจริยธรรมในสถานศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขตวังบูรพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระแก้ว
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขตวังบูรพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระแก้ว จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษาสูงสุด และประสบการณ์การปฏิบัติงานในสถานศึกษา

สมมติฐานการวิจัย

ครูผู้สอนที่มีเพศ ระดับการศึกษาสูงสุด และประสบการณ์การปฏิบัติงานในสถานศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขตวังบูรพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระแก้ว แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นพฤติกรรมการบริหารที่ยึดหลักคุณธรรม ความถูกต้อง ความโปร่งใส และความรับผิดชอบในการตัดสินใจและการปฏิบัติต่อบุคลากร โดย Brown and Treviño (2006) กล่าวว่า ผู้นำเชิงจริยธรรมต้องเป็นแบบอย่างที่เหมาะสม สื่อสารมาตรฐานทางจริยธรรม และตัดสินใจอย่างเป็นธรรม ขณะที่เพ็ญศิริ สมเรือน (2560) และจันทร์พิรุณ มหาหิงค์ (2566) พบองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมที่สอดคล้องกันในหลายมิติ เช่น ความซื่อสัตย์ ความยุติธรรม ความเคารพ ความไว้วางใจ และความรับผิดชอบ ซึ่งสะท้อนพฤติกรรมที่ครูผู้สอนสามารถรับรู้ได้จากการปฏิบัติงานร่วมกับผู้บริหาร การวิจัยครั้งนี้กำหนดตัวแปรตาม คือ ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา 5 ด้าน ได้แก่ ความยุติธรรม ความซื่อสัตย์ ความเคารพ ความไว้วางใจ และความรับผิดชอบ โดยแต่ละด้านสะท้อนพฤติกรรมการบริหารที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ การใช้อำนาจ การปฏิบัติต่อบุคลากร และการรับผิดชอบต่อผลลัพธ์ของสถานศึกษา ส่วนตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษาสูงสุด และประสบการณ์การปฏิบัติงานในสถานศึกษา ทั้งนี้ ตัวแปรอิสระดังกล่าวมิได้ใช้เพื่ออธิบายความสัมพันธ์เชิงสาเหตุโดยตรง แต่ใช้เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของการรับรู้ของครูผู้สอนต่อพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา เนื่องจากภูมิหลังทางการศึกษาและประสบการณ์การทำงานอาจสัมพันธ์กับกรอบความคิด ความคาดหวัง และการตีความพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารในมิติที่แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณแบบสำรวจ ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษา สหวิทยาเขตวังบูรพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระแก้ว ปีการศึกษา 2568 จำนวน 423 คน กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 202 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ Krejcie and Morgan (1970) และสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน โดยใช้สถานศึกษาเป็นชั้นในการสุ่ม เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างมีสัดส่วนสอดคล้องกับจำนวนครูในแต่ละโรงเรียน ดังนี้ ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

โรงเรียนในสหวิทยาเขตวังบูรพา	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1. โรงเรียนสระแก้ว	142	68
2. โรงเรียนวังน้ำเย็นวิทยาคม	108	51
3. โรงเรียนคลองหาดพิทยาคม	56	27
4. โรงเรียนวังสมบูรณ์วิทยาคม	48	23

5. โรงเรียนท่าเกษมพิทยา	27	13
6. โรงเรียนวังหลังวิทยาคม	29	14
7. โรงเรียนวังไพรวิทยาคม	13	6
รวม	423	202

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา แบ่งเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และตอนที่ 2 แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 30 ข้อ ครอบคลุมภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม 5 ด้าน ได้แก่ ความยุติธรรม ความซื่อสัตย์ ความเคารพ ความไว้วางใจ และความรับผิดชอบ เครื่องมือผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน และอาจารย์ประจำคณะวิทยาศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตสระแก้ว ผลการตรวจสอบพบว่า ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67–1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.922 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามออนไลน์ผ่าน Google Forms โดยชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยแก่ผู้ตอบแบบสอบถามก่อนตอบแบบสอบถาม และแจ้งให้ทราบว่าการเข้าร่วมการวิจัยเป็นไปโดยสมัครใจ ข้อมูลที่ได้รับจะเก็บรักษาเป็นความลับ ใช้เพื่อการวิจัยเท่านั้น และไม่มีการเปิดเผยชื่อหรือข้อมูลที่สามารถระบุตัวบุคคลหรือสถานศึกษาเป็นรายบุคคลได้ ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์กลับคืนมาจำนวน 202 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 จากนั้นวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าทีแบบกลุ่มตัวอย่างอิสระ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ่ โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 202 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 128 คน คิดเป็นร้อยละ 63.40 สำเร็จการศึกษาสูงสุดในระดับปริญญาตรี จำนวน 137 คน คิดเป็นร้อยละ 67.80 และมีประสบการณ์การปฏิบัติงานในสถานศึกษาน้อยกว่า 5 ปี จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 39.60
2. ผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.93) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงไปหาต่ำ ได้แก่ ด้านความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.89) ด้านความซื่อสัตย์ ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.96) ด้านความไว้วางใจ ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.87) ด้านความเคารพ ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.99) และด้านความยุติธรรม ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 1.08) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา

ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของ ผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านความยุติธรรม	4.19	1.08	มาก
2. ด้านความซื่อสัตย์	4.32	0.96	มาก
3. ด้านความเคารพ	4.21	0.99	มาก
4. ด้านความไว้วางใจ	4.26	0.87	มาก
5. ด้านความรับผิดชอบ	4.32	0.89	มาก
รวม	4.26	0.93	มาก

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้สอนจำแนกตามเพศ พบว่า ครูผู้สอนที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ($t = -0.162$, $p = .871$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าไม่แตกต่างกันทุกด้าน

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นจำแนกตามเพศ

ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของ ผู้บริหารสถานศึกษา	t	p	ผลการทดสอบ
1. ด้านความยุติธรรม	-0.272	.786	ไม่แตกต่าง
2. ด้านความซื่อสัตย์	-0.189	.850	ไม่แตกต่าง
3. ด้านความเคารพ	-0.661	.510	ไม่แตกต่าง
4. ด้านความไว้วางใจ	0.039	.969	ไม่แตกต่าง
5. ด้านความรับผิดชอบ	0.455	.649	ไม่แตกต่าง
รวม	-0.162	.871	ไม่แตกต่าง

4. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้สอนจำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุด พบว่า ครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษาสูงสุดต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 4.720$, $p = .010$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าแตกต่างกันทุกด้าน เมื่อเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ พบว่าความแตกต่างส่วนใหญ่ปรากฏระหว่างกลุ่มปริญญาตรีกับกลุ่มปริญญาโท โดยกลุ่มปริญญาโทมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นสูงกว่ากลุ่มปริญญาตรีในภาพรวมและรายด้าน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความยุติธรรม ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความเคารพ และด้านความรับผิดชอบ ส่วนด้านความไว้วางใจไม่พบความแตกต่างรายคู่

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นจำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุด

ตัวแปรจำแนก	F	p	ผลการทดสอบ
ระดับการศึกษาสูงสุด	4.720	.010	แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้สอนจำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงานในสถานศึกษา พบว่า ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานในสถานศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ($F = 1.280$, $p = .280$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าไม่แตกต่างกันทุกด้าน

ตารางที่ 5 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นจำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงานในสถานศึกษา

ตัวแปรจำแนก	F	p	ผลการทดสอบ
ประสบการณ์การปฏิบัติงานในสถานศึกษา	1.280	.280	ไม่แตกต่าง

อภิปรายผล

1. ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอนโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านความรับผิดชอบและด้านความซื่อสัตย์มีค่าเฉลี่ยสูงสุดและใกล้เคียงกัน รองลงมาคือ ด้านความไว้วางใจ ด้านความเคารพ และด้านความยุติธรรม ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาต้องปฏิบัติงานภายใต้กฎระเบียบ มาตรฐานวิชาชีพ และความคาดหวังของหน่วยงานต้นสังกัด ชุมชน ผู้ปกครอง และครูผู้สอน จึงจำเป็นต้องแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ความสุจริต โปร่งใส และความน่าเชื่อถือในการบริหารงานอย่างต่อเนื่อง พฤติกรรมดังกล่าวเป็นสิ่งที่ครูสามารถรับรู้ได้โดยตรงจากการมอบหมายงาน การติดตามผล การตัดสินใจ และการแก้ไขปัญหาในสถานศึกษา อย่างไรก็ตาม ด้านความยุติธรรมมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับด้านอื่น แม้ยังอยู่ในระดับมาก สะท้อนว่าครูอาจยังต้องการเห็นระบบหรือหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนมากขึ้นในเรื่องการจัดสรรภาระงาน ทรัพยากร โอกาสในการพัฒนา และการพิจารณาความดีความชอบ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ Brown and Treviño (2006) ที่เห็นว่าผู้นำเชิงจริยธรรมต้องสร้างความน่าไว้วางใจผ่านความซื่อสัตย์ ความเป็นธรรม และการตัดสินใจที่ตรวจสอบได้

2. ผลการเปรียบเทียบจำแนกตามเพศ พบว่า ครูผู้สอนชายและหญิงมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน ทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน อาจเนื่องมาจากครูทุกเพศปฏิบัติงานอยู่ภายใต้ระบบการบริหาร ระเบียบราชการ และแนวปฏิบัติภายในสถานศึกษาเดียวกัน จึงมีโอกาสรับรู้พฤติกรรมของผู้บริหารผ่านสถานการณ์การทำงานที่ใกล้เคียงกัน เช่น การประชุม การมอบหมายงาน การประเมินผล และการสื่อสารภายในสถานศึกษา ผลดังกล่าวสะท้อนว่า เพศอาจไม่ใช่ปัจจัยสำคัญที่ทำให้การรับรู้พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของผู้บริหารแตกต่างกันในบริบทนี้ แต่สิ่งที่มีความน่าสนใจมากกว่าอาจเป็นความชัดเจนของระบบบริหารและความสม่ำเสมอของพฤติกรรมผู้บริหารที่ครูทุกกลุ่มสามารถรับรู้ร่วมกันได้

3. ผลการเปรียบเทียบจำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุด พบว่า ครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษาสูงสุดต่างกันมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน โดยกลุ่มปริญญาโทมีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มปริญญาตรีในภาพรวมและ 4 ด้าน ได้แก่ ความยุติธรรม ความซื่อสัตย์ ความเคารพ และความรับผิดชอบ ข้อค้นพบนี้อาจอธิบายได้ว่า การศึกษาระดับสูงขึ้นช่วยให้ครูมีกรอบความคิดทางวิชาการเกี่ยวกับการบริหาร การตัดสินใจเชิงจริยธรรม ธรรมชาติ และบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษามากขึ้น ครูที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทจึงอาจมีความสามารถในการเชื่อมโยงพฤติกรรมของผู้บริหารกับหลักการทางวิชาการและมาตรฐานวิชาชีพได้ชัดเจนกว่า อีกทั้งครูกลุ่มนี้อาจมีโอกาสมมีส่วนร่วมในงานวิชาการ งานพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา หรือกระบวนการบริหารบางด้านมากกว่าครูกลุ่มอื่น ทำให้รับรู้เจตนา เหตุผล และข้อจำกัดในการตัดสินใจของผู้บริหารได้มากขึ้น ผลการวิจัยจึงชี้ให้เห็นว่า ระดับการศึกษาอาจสัมพันธ์กับความลึกซึ้งของการรับรู้และการตีความพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของผู้บริหาร ไม่ใช่เพียงความแตกต่างด้านความคิดเห็นทั่วไป

4. ผลการเปรียบเทียบจำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงานในสถานศึกษา พบว่า ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ต่างกันมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน อาจเนื่องมาจากการรับรู้ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารเกิดจากพฤติกรรมที่ปรากฏในระบบการทำงานประจำวัน ซึ่งครูทุกช่วงประสบการณ์สามารถรับรู้ได้ใกล้เคียงกัน เช่น การสื่อสาร การมอบหมายงาน การประชุม การติดตามงาน และการแก้ปัญหาในสถานศึกษา ผลดังกล่าวสะท้อนว่า หากผู้บริหารมีแนวทางการปฏิบัติที่ค่อนข้างสม่ำเสมอและใช้หลักเกณฑ์เดียวกันกับครูทุกกลุ่ม ประสบการณ์การทำงานที่แตกต่างกันอาจไม่ทำให้การรับรู้ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรรักษาจุดเด่นด้านความรับผิดชอบและความซื่อสัตย์ โดยจัดทำแนวปฏิบัติการบริหารที่ชัดเจน เช่น การรายงานผลการดำเนินงานต่อครูอย่างสม่ำเสมอ การเปิดเผยเกณฑ์การตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับงานบุคลากร และการติดตามงานด้วยข้อมูลที่ตรวจสอบได้

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาด้านความยุติธรรมอย่างเป็นรูปธรรม เนื่องจากเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด โดยควรจัดทำระบบธรรมาภิบาลในการมอบหมายงาน การจัดสรรทรัพยากร การสนับสนุนการพัฒนาครู และการพิจารณาความดีความชอบให้มีหลักเกณฑ์ชัดเจน เปิดเผยได้ และครูสามารถตรวจสอบเหตุผลของการตัดสินใจได้อย่างเหมาะสม

1.3 สถานศึกษาควรจัดตั้งหรือใช้กลไกชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อเปิดพื้นที่ให้ครูและผู้บริหารร่วมกันสะท้อนปัญหาเชิงจริยธรรมในการทำงาน เช่น ความเป็นธรรมในการแบ่งภาระงาน การสื่อสารภายในโรงเรียน และการสร้างความไว้วางใจในองค์กร รวมทั้งนำข้อเสนอจาก PLC ไปใช้ปรับปรุงแนวปฏิบัติของโรงเรียน

1.4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระแก้วหรือสหวิทยาเขตวังบูรพาควรจัดกิจกรรมพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม โดยเน้นกรณีศึกษาเกี่ยวกับการตัดสินใจเชิงจริยธรรม การป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน การบริหารความขัดแย้ง และการสร้างระบบตรวจสอบภายในสถานศึกษา

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตอื่นหรือในภาพรวมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระแก้ว เพื่อเปรียบเทียบบริบทของสถานศึกษาที่มีขนาด ทรัพยากร และวัฒนธรรมองค์กรแตกต่างกัน

2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา เช่น บรรยากาศองค์การ วัฒนธรรมองค์การ ธรรมาภิบาลในสถานศึกษา ความไว้วางใจในผู้บริหาร และการมีส่วนร่วมของครู

2.3 ควรใช้การวิจัยเชิงคุณภาพหรือการวิจัยแบบผสมผสาน โดยการสัมภาษณ์ครูและผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับเหตุผลเบื้องหลังการรับรู้ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมและสถานการณ์จริงที่สะท้อนพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของผู้บริหาร

เอกสารอ้างอิง

จันทร์พิรุณ มหาหงษ์. (2566). ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 [วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคามวิทยาลัย].

ณัฐพร ศรีแจ่ม. (2564). ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสถาบันการอาชีวศึกษา ภาคกลาง 1 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา [วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี]. <http://www.repository.rmutt.ac.th/dspace/bitstream/123456789/4358/1/RMUTT-176165.pdf>

ธัญรัตน์ จันทร์คำ. (2565). ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาโดยสันติคีรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 [วิทยานิพนธ์, มหาวิทยาลัยพะเยา]. <https://updc.up.ac.th/handle/123456789/506>

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. (2542, 19 สิงหาคม). ราชกิจจานุเบกษา, 116(74 ก), 1–23.

ภาณุวัฒน์ บุญธัญกิจ. (2564). ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ตา ม ท ศ น ะ ข อ ง ผู้ บ ริ ห า ร แ ล ะ ค รุ [วิทยานิพนธ์, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์]. <http://libdoc.dpu.ac.th/thesis/Panuwat.Boo.pdf>

- เพ็ญศิริ สมเรือน. (2560). *ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาตราด* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา].
<https://buuir.buu.ac.th/xmlui/handle/1234567890/7024>
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระแก้ว. (2567). *รายงานผลการดำเนินการตามมาตรการส่งเสริมคุณธรรม และความโปร่งใสภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567*.
https://drive.google.com/file/d/1ymGkkI8SV27ec63YPn6gr1fsbGT_VqvF/view
- อับดุลฮาเร็ม ยูโซ๊ะ. (2565). *ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงาน การศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี* [การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา].
<http://wb.yru.ac.th/xmlui/handle/yr/6653>
- Boydak Özcan, M., Yavuz Özdemir, T., & Yirci, R. (2017). Ethical leadership behaviours of school administrators from teachers' point of view. *Foro de Educación*, 15(23), 161–184. <https://doi.org/10.14516/fde.520>
- Brown, M. E., & Treviño, L. K. (2006). Ethical leadership: A review and future directions. *The Leadership Quarterly*, 17(6), 595–616. <https://doi.org/10.1016/j.leaqua.2006.10.004>
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607–610. <https://doi.org/10.1177/001316447003000308>

Data Availability Statement: The raw data supporting the conclusions of this article will be made available by the authors, without undue reservation.

Conflicts of Interest: The authors declare that the research was conducted in the absence of any commercial or financial relationships that could be construed as a potential conflict of interest.

Publisher's Note: All claims expressed in this article are solely those of the authors and do not necessarily represent those of their affiliated organizations, or those of the publisher, the editors and the reviewers. Any product that may be evaluated in this article, or claim that may be made by its manufacturer, is not guaranteed or endorsed by the publisher.

Copyright: © 2026 by the authors. This is a fully open-access article distributed under the terms of the Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International (CC BY-NC-ND 4.0).